

DOI: <https://doi.org/10.31318/978-966-7357-70-2-86>

Валерія Колікова

магістрантка I року навчання

кафедри оперного співу і кафедри спеціального фортепіано

Науковий керівник: Ольга Вікторівна Путятницька,

кандидат мистецтвознавства, доцент, професор кафедри історії української музики та музичної фольклористики Національної музичної академії України імені П. І. Чайковського (Київ, Україна)

Valeria Kolikova

1st year master's student of the

Department of Opera Singing and the Department of Special Piano

Scientific supervisor: Olha Viktorivna Putiatytska,

Candidate of Arts, Associate Professor, Professor of the Department of History of Ukrainian Music and Musical Folklore Studies of the Ukrainian National Tchaikovsky Academy of Music (Kyiv, Ukraine).

ORCID: <https://orcid.org/0009-0004-5774-8949>

© Колікова В., 2025.

ТРАДИЦІЇ ТА ІННОВАЦІЇ У ВИКОНАННІ ФОРТЕПІАННОЇ ТА ВОКАЛЬНОЇ ПАРТІЙ НА ПРИКЛАДІ КОМПОЗИЦІЇ МИРОСЛАВА СКОРИКА «ШУМІЛА ЛІЩИНА» З ЦИКЛУ «ТРИ ВЕСІЛЬНІ ПІСНІ»

Анотація. Проаналізовано традиції та інновації у виконанні вокальної та фортепіанної партій на прикладі композиції Мирослава Скорика «Шуміла ліщина» з циклу «Три весільні пісні». Висвітлено особливості взаємодії вокального та інструментального начал, роль ритмічної організації, динамічних і штрихових засобів виразності у створенні драматургії твору. Розкрито значення синергії партій як основи художньої цілісності композиції та символічного відображення циклічності людського буття.

Ключові слова: Мирослав Скорик, «Шуміла ліщина», «Три весільні пісні», вокальна партія, фортепіанна партія, інтерпретація, драматургія.

Мирослав Скорик – видатний український композитор, один із найяскравіших представників вітчизняного музичного мистецтва другої половини ХХ століття. Його творчість органічно поєднує елементи української народної музики з академічною структурністю. Яскравим прикладом такого поєднання є пісня «Шуміла ліщина» з циклу «Три весільні пісні».

Цикл «Три весільні пісні» для голосу з оркестром був написаний у 1974 році. До нього входять такі твори: «Ой летять галочки», «Шуміла ліщина» та «Хиляються ворота». Існують кілька варіантів музичного супроводу: для голосу

й фортепіано, для голосу з камерним оркестром, а також із симфонічним оркестром.

На прикладі пісні «Шуміла ліщина» цикл постає як нерозривний симбіоз вокальної та інструментальної партій. Вокальна мелодія подається композитором у своєму першоджерельному вигляді, що ще більше акцентує увагу слухача на важливості фортепіанної партії, яка виконує провідну роль у художньому розвитку твору.

Пісня «Шуміла ліщина» написана в тональності *соль-мінор*, у темпі *Allegretto*, і займає друге місце у циклі. Загалом цикл побудований на контрасті темпів: перша пісня – «Ой летять галочки» – звучить у темпі *Lento*, друга – «Шуміла ліщина» – у темпі *Allegretto*, а третя – «Хиляються ворота» – у темпі *Andante*.

Розглядувана композиція насичена художніми та виконавськими аспектами як у вокальній, так і у фортепіанній партії, які разом створюють яскраву музичну мініатюру. На особливу увагу заслуговує ритмічна складова пісні: синкопічний ритм виступає потужним художнім засобом виразності в обох партіях. Саме завдяки ритму відчувається напруження, загострення інтонаційної драматургії, що передає невідворотність долі й підкреслює циклічність образного розвитку.

Пісня розгортається як мініатюрна драма: вокальна мелодія поступово розвивається й веде до кульмінації разом із текстом, тоді як фортепіанна партія з кожною фразою стає дедалі насиченішою, складнішою за фактуру. Композитор застосовує широкий спектр фортепіанних прийомів, використовуючи динамічні градації, штрихи (*staccato*, *portamento*), яскраві програші, що малюють драматичну лінію розвитку й підкреслюють фатальність змісту. Особливої ваги набуває синергія між партіями: штрихи, динаміка, ритм – усе взаємопов'язане та художньо обґрунтоване.

Після драматичної кульмінації відбувається несподіване згасання: фактура фортепіано стає прозорішою, але зберігає напружене туше, тоді як вокальна партія звучить із відчуттям розпачу та змирення з долею. Обидві партії діють як

єдиний організм – доповнюють одна одну на всіх рівнях: мелодійному, динамічному, ритмічному, штриховому.

Окремий виразовий засіб, який заслуговує на увагу, – педалізація. Вона притаманна лише фортепіанній партії, однак має визначальний вплив на формування динамічного ланцюга твору, допомагає виокремити вокальні інтонації, підтримати дихання й фразування співачки.

Цей твір яскраво демонструє синергію вокальної та фортепіанної партій. Для повноцінного втілення задуму композитора виконавець повинен володіти високим рівнем технічної майстерності, педалізацією, оркестровим мисленням, чутливістю до акустичних властивостей залу та вмінням співпрацювати з вокалістом.

«Шуміла ліщина» – це не просто музична мініатюра, а глибока метафора циклічності людського життя. Вона проходить шлях від тиші – до кульмінації – і знову до тиші. І саме завдяки партнерському взаємозв'язку обох партій перед слухачем постає цілісний художній образ, в якому відображено нерозривність людського та музичного буття.

Список використаних джерел

1. Цейко Н. «Три українські весільні пісні» Мирослава Скорика.

Traditions and Innovations in the Performance of Piano and Vocal Parts on the Example of Myroslav Skoryk's Composition "Shumila Lishchyna" from the Cycle "Three Wedding Songs"

***Abstract.** Traditions and innovations in the performance of vocal and piano parts are analyzed using the example of Myroslav Skoryk's composition "Shumila Lishchyna" from the cycle "Three Wedding Songs". The features of interaction between vocal and instrumental components are highlighted, along with the role of rhythmic organization, dynamics, and articulation in shaping the dramaturgy of the work. The importance of the synergy between the parts as the foundation of artistic integrity and as a symbolic reflection of the cyclicity of human existence is revealed.*

***Keywords:** Myroslav Skoryk, "Shumila Lishchyna", "Three Wedding Songs", vocal part, piano part, interpretation, dramaturgy.*